

Ha háborunk lesz Olaszországgal.

Elmondotta Rádi Ödön, a Petöfi-Társaság tagja.

— Hatszor jártam Olaszországban, a melyért már diákkorom óta rajogtam. A legtöbb időt Toscanában töltöttem. 1871. őszétől a következő év májusáig laktam Pisában. A litteratura iránt érdeklődő magyar embert különben is magnetikus erővel vonzza magához Felső-Itália. *Dane és Petrarca* földje. Ez a föld egyidőben *Ausztriához tartozott és II. Lipót*ot annyira szerették és tisztelték az olaszok, hogy még életében szobrot emeltek neki. Legutóbb négy év előtt jártam Itáliában és el kell ismernem, hogy *a néphangulat ott az utolsó évtizedekben mindig a hármasszövetség ellen nyilatkozott.*

— Az utolsó pár hónap eseményei, Itália örökös ingadozása úgy hatott rám, mint mikor valaki rájön, hogy régi ideálja, akiért egy félszázadon át rajongott, — *közönséges bestia.* Nemcsak a föld, a művészeti és természeti szépségek kötöttek Olaszországhoz, ott nyertem vissza egészségemet, hallgattam a büntető jogtudomány korifeusait és sok jóbarátot szereztem. *Antonio Fogazzaroval,* a nagy regényíróval évtizeden át leveleztem.

— A haditudományokhoz, a sztratégiához nem értek. De a helyszínen szerzett tapasztalataim alapján az a benyomásom, hogy *a monarchia határai teljesen meg vannak védve minden olasz részről jövő támadással szemben.* Nagyon sokat jártam az alpesi határ vidékén, az örök hóval fedett hegyek tövében és ha nem is egy katonai szakértékintély autencitásával, de meggyőződéssel mondhatom, hogy *a helyenkint négyezer méter magas hegylánc megvívhatatlan.*

— Akkor is meg volt erősítve a határ, a mikor én ott jártam. *A folyók felső völgyét mi uraljuk és láttam azokat a hétszeres Sperfortokat, amelyek ellen meg sem lehet kísérelni a támadást. Triest is csak Cormons felől közelíthető meg, de a város fölött emelkedő erődből a mi negyvenketteseink és harminc és feleseink elsöprik az olasz sereget. Amelyik olasz hajó pedig oda merészkedik, az meg sem menekülhet. Olaszország felé tehát biztos a mi határunk.*

— Az én képzelt haditudományom szerint *csak Albánián át vonulhatnak ellenünk az olaszok Szerbiába és a szerbekkel együtt Magyarország déli határán támadhatnak.* Ehez azonban legalább 800.000 olasz katona szükséges. Ennyi embernek az Adrián át való szállítását a mi flottánk meg tudja akadályozni. Igaz, hogy az olasz flotta számbeli fölényben van. De az angol és francia flotta is fölényben van fölöttünk és mégis mi súlyosítottuk el a *Leon Gambettát* és a *Courbet-t.* Nagyszerű tengeralattjáróink, kitűnő emberanyagunk paralizálják az ellenség számbeli fölényét. Hogy ha a számbeli fölény dacára az oroszokkal szemben is sikert arattunk, az olaszoktól nem kell félnünk. Tehát ha az olaszok az Adrián át akarnak sereget szállítani, a katonákkal megtöltött uszályhajók javarésze nem fogja elérni az albán partot.

— Az én meggyőződésem szerint *meg fogjuk verni az olaszokat.* Nagyon furesán érzem magam, mikor ezt kimondom, mert soha nem képzeltem el, hogy valamikor mint ellenségek fogunk egymással szemben állani és magyar kardok és golyó olasz vért ontanak. És ha gránátok fognak rombadönteni ezer éves műemlékeket, ha a kulturának pótolhatatlan monumentumai lesznek a tüznek, a pusztulásnak martalékai, az fájni fog nekem, mint minden kulturembernek, de *minden felelősség Itália kormányát terheli.*

— Hadvezetőségünk számára nem jelent nagy meglepetést Olaszország állásfoglalása. A háboru kezdete óta több hadtestet tartott lekötve az olasz határ, hallom, hogy nagyszerű védművek épültek. *A változás mindössze az, hogy egy hadseregünk, amely eddig pihent, most harcolni fog.*

— A mi kipróbált hadseregünknek nem kell félnie az olaszoktól. *Tanuja voltam egy*

nagy olasz hadgyakorlatnak és mondhatom, hogy fegyelmezetlenségével, rossz felszerelésével nagyon rossz benyomást gyakorolt rám. Azt mondják, hogy az olasz lovasság kitűnő. De a világháborunak eddig lefolyt fázisai azt igazolják, hogy a lovasság szerepe nagyon jelentéktelen ebben a háboruban. — Olaszország, ha háborút kezd, *nagyon ki fog kapni.*

— Ez a vereség csak kisebb jelentőségű csapás lesz Olaszországra ahhoz *az óriási anyagi veszteséghez képest,* amelyet Itália a magyar, osztrák és német turisták elmaradása következtében szenvedni fog. Én többé nem megyek Olaszországba és *más becsületesen érző magyar ember sem viszi pénztét abba az Itáliába, amelyben olyan keservesen csalódt.* Bizonyos, hogy Ausztria és Németország polgárai sem cselekszenek másképen. Ez pedig jelenti, hogy az olasz nép évente több száz millió lírától, mondhatni existenciájának alapjától esik el.

Foglalkozási ágak jövője a háboru után.

— Szegedi szakemberek véleménye. —

(*Saját tudósítónktól.*) Érdekes probléma, amely unos-untalan fölmerül, vajjon háboru után egyes foglalkozási ágak javulnak-e, vagy romlanak. Szegedi szakembereknél munkatársunk informálódott e kérdésben és sok, hivatott ember meghallgatása után a következőkben összegezhettük a várható helyzetet:

A háboru után egyes pályákon nagy lesz az emberkereslet, míg más foglalkozási ágak rosszabbodni fognak, még nehezebb lesz

rajtuk a boldogulás, mint volt a hajdani békében.

Ugy látszik, a *hivatalnoki pálya* a legkevesebb lesz. Különösen a kishivatalnoki pálya. A háboru után — nagyon helyesen — kiszolgált altisztek és rokkantak nyernek alkalmazást, különösen segédhivatali szolgálatra. A magasabb képzettségen alapuló tisztviselői állásokra aránytalanul sokan pályáznak ekzisztenciát vesztett ügyvédek, jogászberek. De a részben rokkant katonatisztek közül is sok szakít a tiszt, fizikailag is nehéz pályával és a könnyebb tisztviselői életre tér.

A *kereskedői pálya* is aránylag nehéz lesz, különösen kezdetben. Az *ipari pálya* viszont rendkívüli fejlődést követel, ha nem is minden egyes iparágban. Elsősorban a *vas és fémipar* mutat majd hallatlan föleredést, valamint a *technikai csoportok.* A mechanikai főiskolák favorizálása ajánlatos lesz. A kisebb építőipari képesítés is biztos, mondhatni kitűnő ekzisztenciához segít. Legjobb dolguk aránylag az ácsoknak és kőműveseknek lesz, különösen olyan vidékeken, melyek háborus területek voltak. Szakkörök véleménye az, hogy építésznek és tervező rajzolónak hosszú ideig nem lesz megfelelő keresete.

A *tanári és tanítói pálya* kivételes lendületet vesz. Sok tanár és tanító halt hősi halált, sok a sebesült, sok a rokkant közülök. Másrészt az állam kivételes gondot fordít majd az újabb nemzedékek képzésére, több főiskola, elsősorban gazdasági és ipari iskola nyílik meg. Ha tekintetbe vesszük még azt a történelmi tény, hogy háboru idők után a gyermekek száma rohamosan emelkedik, úgy érthető a tanári és tanítói pálya lendületes fejlődése.

Az *orvosi pálya* szintén kedvező lesz boldogulásra, mert igen sok orvos áldozatul esik a frontokon és ragályok leküzdési munkájában, rendkívül megnő azok száma, akik állandóan orvosi kezelést várnak.

Egy pálya azonban hihetetlenül megjavul: a *gazdasági.* Kiválóképpen a magasabb

SZÉCSI EDE

bank- és váltó-üzlete
hivatalos aláírási helye a
most kibocsátásra kerülő

5 $\frac{1}{2}$ % és 6%₀-os magyar állami
hadikölcsön kötvényeknek

Jegyzések bejelenthetők az
eredeti feltételek mellett s
ezek

mindazon kedvezményekben
részesülnek, amelyeket bár-
mely más aláírási hely nyújt

Kivánatra :

80% előleg 5% kamat mellett